

Taaşşuk- i Talat ve Fitnat, Şemsettin Sami

Özet Taaşşuk-i Talat ve Fitnat, birbirlerini seven iki gencin acı dolu hikayesidir. Talat, Saliha Hanım ve Rıfat Bey'in tek çocuğudur. Ebeveynleri zorlukla evlenebilmiştir. Rıfat Bey, tahsilli, sağlam karakterli ve Saliha'ya delice aşık bir genç adamdır, fakat babası tasvip edilen bir adam değildir. Uzun süre Saliha ve Rıfat bu aşkın mücadelesini verir. Her iki genç te ölümü göze alır. Sonunda arzularına kavuşurlar ve çok mutlu olurlar ancak bu saadet yuvası Talat beş yaşına geldiğinde, Rıfat Bey 'in vefatı ile yıkılır. Saliha kendini oğluna adar, üzerine titrer. Talat ise son derece beyefendi, tahsilli, zamane gençlerine benzemeyen akıllı bir çocuktur. Tesadüfler eseri Fitnat'ı görür, aşık olur. Fitnat da aynı duyguları beslemektedir ama Fitnat, üvey babasıyla yaşayan, annesini kaybetmiş bir genç hanımdır. Üvey babası huysuz, aksi biri olarak tanınır, fakat Fitnat'ı sever ve korur. Hatta bu koruyup kollama işini o kadar abartır ki, kötü insanlarla arkadaşlık kurmaması için Fitnat'ı sokağa hiç çıkarmaz. Talat bunu öğrenince sevdiği hanım ile görüşebilmek için bir yol bulur, kadın kılığına girer ve hem bir arkadaş, hem de okuma yazma öğretmeni olarak Fitnat'ın evinde görüşmeyi sürdürür. Fitnat'a kendini Talat'ın kız kardeşi olarak tanıtır. Zaman içinde babası Fitnat' varlıklı bir adamla evlendirmek ister, ancak kızının üzüntüsünü ve hastalandığını görünce vaz geçmiş görünür. Bir süre sonra hile yaparak kızı gelin olarak talibinin evine gönderirler. Ali Bey, ilk görüşte Fitnat'a hayran olur, kaybettiği karısına çok benzetir. Kıza süre verir, sevgisini kazanmak ister, zorlamaz ve baskı yapmaz. Birgün Fitnat'ın annesinin yaptığı muskadan, Ali Bey kızın kendi kızı olduğunu öğrenir ancak Fitnat intihar etmiştir, Talat ise Fitnat'ın gelin olmasından beri ağır hastadır. Sevdiğinin yanında O da vefat eder. Ali Bey, aklını yitirir, çok da yaşamaz. Saliha Hanım ağlamaktan iki gözünü kaybeder. Genç kızın fikri alınmaksızın zorla yapılan bu nikah birçok kişinin felaketi olur.

Kişiler

Saliha Hanım Talat'ın annesi, kocasıyla kavuşması zahmetli olsa da sevdiği adamla evlenip mutlu olmuş fakat kısa zaman içinde eşini kaybetmiştir. Kendini çocuğuna adar.

Rıfat Bey Talat'ın babası, tahsilli, sevdiğine kavuşabilmek için ölümü bile göze alan bir gençtir. Eşiyle ve oğluyla çok mutlu olmuştur fakat genç yaşta vefat eder.

Talat Saliha Hanım ve Rıfat Bey'in biricik oğullarıdır. Eğitimi ve terbiyesi çok iyidir. Fitnat'ı görebilmek için olmadık bir yola baş vurur ve kadın kılığına girer. Fitnat'ın başkasıyla evlendirildiğini duyunca hastalanır, öldüğünde ise O'da hayatını kaybeder.

Fitnat Annesini küçük yaşta kaybeder, öz babasını öldü bilir. Hacı Baba, üvey babasıdır. Fitnat'ı sever, korur. Senelerce Fitnat'a bir zarar gelmemesi için dışarı çıkarmaz. Kız hep evde nakış işler. Talat'a aşık olur ancak ne kadar dirense de istemediği bir adamla evlendirilir. Kavuşamayacağını anlayınca intihar eder.

Hacı Baba Fitnat'ın üvey babasıdır fakat kendi öz kızı gibi sever, korur. Aksi, huysuz bir adamdır. Aslında, kendince her şeyi Fitnat'ın daha iyi koşullarda yaşaması için yapmıştır ama felaketin nedeni kızını dinlemeden, sevmediği bir adamla hile ve desise ile evlendiren Hacı Baba'dır.

Ali Bey Fitnat'ın öldü sandığı babasıdır. Ali Bey'in de bir kızı olduğundan haberi yoktur. Oldukça varlıklıdır, eşini kaybedince tekrar evlenme fikri yoktur fakat evlir. Fitnat'a da aşık olur. Fitnat ölünce aklını yitirir ve çok yaşamaz.

Tema

Aile Baskısı Taaşşuk-i Talat ve Fitnat romanında tema; aşk ve yanlış yönlendirilmelerdir. Birbirlerini karşılıklı sevmelerine rağmen evlendirilmeyen gençlerin ve çevrelerinin acı sonları işlenir.